

1. Welke invloed heeft geopolitiek op het verloop van de geschiedenis? Staaf je antwoord met drie voorbeelden.

Oplossing 1:

Geopolitiek = politiek die bepaald wordt door de geografie, bodem, klimaat van een land.

Bv: Amerika: heeft tov Rusland een veel betere ligging, klimaat, verstedelijking etc.

Klimaat: warmer in Amerika dan in Rusland wat zorgt voor een grotere immigratie in Amerika (warm klimaat) en een grote emigratie in Rusland (men loopt weg van de kou), zo is ook heel Amerika verstedelijkt terwijl dit in Rusland alleen maar ten westen is.

In Rusland zijn er ook geen subculturen door de grote emigratie maar wel sterke russificatie: breken van individu en sterk centraal gezag.

VS is een republiek dus politiek was veel opener dan het communisme in Rusland.

Met andere woorden: de VS was beter voorbereid op de koude oorlog en ontwikkelt zich door de geopolitiek tot een grootmacht die altijd een grootmacht zal blijven.

(geen idee of dit juist is of niet)

Oplossing 2:

"de wetenschap van de invloed van de aardrijkskundige gesteldheid op staatkundige vraagstukken." → ligging, bodem, klimaat.

De geopolitiek is een van de twee oorzaken van bipolariteit. (het vormen van 2 machtsblokken die elkaars tegengestelden vormen). Geopolitiek deze houdt in dat politiek wordt bepaald door geografie.

Vb1: VS heeft een warm klimaat waardoor de bevolkingsdichtheid het grootst is in het oosten en aan de kusten. Dankzij het klimaat migreert er veel volk van het oosten naar het westen (VS) waardoor er veel verschillende culturen samenkomen in Amerika. Dit leidt tot een zeer snelle globale expansie, een democratisch en vrij regime en snelle uitbouw van spoorlijnen

Vb2: Rusland heeft een zeer koud klimaat, er emigreren veel mensen en niemand immigrereert. Door de koude is de bevolkingsdichtheid laag en eenduidig, hierdoor zijn spoorlijnen beperkt, en de bevolking woont voornamelijk in het westelijk deel, rond Europese spoorwegen (transsiberische). Er treed russificatie op met sterk centraal gezag. Door het Oeralgebergte zou Rusland het niet lang volhouden in een oorlog.

Vb3: Climate change: hoewel Indonesië een eilandengroep heeft, en als ontwikkelingsland beschouwt werd, kreeg het een sterk groeiende economie door de klimaatveranderingen die er plaatsvonden. Hierom had Indonesië er geen baat bij lid te worden van de VN, ze hadden namelijk wel wat te verliezen.

2. Welke invloed had de afloop van de Eerste Wereldoorlog op de machtspositie van Europa in de wereld?

Oplossing 1:

De machtspositie is kleiner geworden. Na WO1 zijn er nog maar 2 grootmachten terwijl we voor WO1, 5 grootmachten hadden.

→ Frankrijk, Groot-Brittannië, Hongarije, Oostenrijk en Rusland.

Toen in 1919 het verdrag van Versailles plaatsvond, verliezen Oostenrijk-Hongarije en Duitsland territoria. Ook wordt centraal-Europa gebalkaniseerd. → Gevolg: De twee grootmachten die bufferstaten vallen weg. Frankrijk en Groot-Brittannië zijn er versterkt uitgekomen en de Sovjet-Unie is ook verzwakt want ook territoria was verkleind: Polen, Estland, Finland, .. uit S.U. ontstaan.

Dus kunnen we stellen dat doordat de S.U. er verzwakt is uitgekomen en Frankrijk en Groot-Brittannië er versterkt zijn uitgekomen, de machtspositie is toegenomen. Toch is dit **NIET!!!** Omdat doordat de twee bufferstaten (Oostenrijk en Duitsland) nu weggevallen zijn ten gevolge van de balkanisering de Sovjet-Unie nu vrij spel heeft om West-Europa aan te vallen.

Oplossing2:

Aanvankelijk stagneert de machtstoename van Europa, hoe wel Europa wel het epicentrum van gezag blijft. De 5 grootmachten zijn in evenwicht dankzij het verdrag van Versailles, Duitsland kreeg buffers toegewezen. Na de territoriale expansie van VS en SU, komt een metamorfose op gang. Russische dreiging wordt groter doordat er balkanisering optreedt in CO en er enkele bufferstaten verdwijnen. Enkel Engeland en Frankrijk hebben nog macht. Versailles was laatste echte Europese wereldleiderschap. (dreiging, onheilige allianties, ...)

3.Het buitenlands beleid dient vaak binnenlandse noden. Hoe kan je dit afleiden uit de internationale ontwikkelingen in het interbellum?

Nadat de Russische dreiging een nieuwe dimensie had gekregen, doordat het in communistische handen viel, voor het westerse kapitalisme en de burgerdemocratie. Waren er ondanks het wederzijds wantrouwen veel allianties: de onheilige allianties.

Zo volgen er veel verbonden op korte tijd, soms zelfs tegenstrijdige verbonden.

Hieronder een voorbeeld:

- Verdrag van Rapallo in 1922.

Tijdens de samenkomst van alle Europese landen in Genua met als doel hoe we Europa erbovenop kunnen helpen, gaan Duitsland en Rusland apart samen komen en een verdrag sluiten. Duitsers geven bezittingen aan Rusland (fabrieken, bedrijven, aandelen,..) en in ruil daarvoor vragen de Russen geen schadevergoeding voor WO I maar dit alles verbergt eigenlijk een militair contract. De Duitsers mogen met tanks en vliegtuigen gaan oefenen in Rusland (dit mochten ze niet meer van Frankrijk) en tegelijkertijd worden de Russen hier beter van omdat ze op die manier de militaire techniek van Duitsers over kunnen nemen.

Ze sluiten een buitenlands beleid maar worden er beiden wel beter van op binnenlands gebied.

↔ 13 jaar na het verdrag van Rapallo, is er het Sovjet-Frans bijstandsverdrag (1935), hierin sluit de Sovjet-Unie met een verdrag met de Fransen, tegen de Duitsers. Dit is tegenstrijdig met het verdrag van Rapallo. Zo merk je dat het buitenlands beleid de binnenlandse noden dient.

4.“De duivel is de hel binnengevallen,” zei Churchill in 1942.

a.Wie is de duivel en waar is de hel?

b.Hoe trachtte Churchill duivel en hel te kunnen overwinnen?

Oplossing1:

a) Duivel is Duitsland, en de hel is in de Sovjet-Unie.

b) Churchill helpt aanvankelijk, met tegenzin, de Sovjet-Unie door hen wapens en materiaal te leveren. Maar hij geeft niet voldoende om een uitputtingsoorlog te overleven, maar niet veel meer. Anders wordt de Sovjet-Unie veel te sterk.

Oplossing2

a. Met de hel wordt communistisch (rood) Rusland bedoeld, met de duivel verwijst in de zin naar Hitler. Zowel Hitler als Stalin zijn dictatoren, oorspronkelijk waren ze bondgenoten, na verloop van tijd valt Hitler Rusland binnen. (Barbarossa → loopt vast) Churchill weet dat hij ook op Engeland zijn zinnen gezet had.

In de originele zin echter, verwijst 'de duivel' naar Stalin:

“Als Hitler de hel zou binnenvallen, zou ik zelfs moeten overwegen een bondgenootschap met de Duivel te sluiten.”

Hiermee wil hij zeggen dat hij de duivel, Stalin, haast zou waarderen indien zowel Churchill als Stalin, Hitler als gemeenschappelijke vijand hebben. Hitler is namelijk nog erger dan de duivel. “De vijand van mijn vijand is mijn vriend.”

b. Uit de originele zin leidden we af dat Churchill een bondgenootschap sluit met Stalin, nadat Hitler Rusland binnendrong. Churchill levert wapens en middelen aan SU, maar juist die hoeveelheid die voor een uitputtingsoorlog kunnen zorgen. (winterse vastlopen=goed begin) Hij wantrouwt namelijk ook Staling. Zo kan hij beide communistische grootmachten uitschakelen

5. Na Yalta ontmoetten de leiders elkaar nog een keer in Potsdam. Ondanks het voorzichtig optimisme in Jalta sloeg de sfeer in Potsdam helemaal om. Hoe verklaar je die totale verandering van sfeer?

-Bij de conferentie van Jalta waren 3 grote leiders aanwezig: Stalin, Churchill en Roosevelt. De oorlog was nog niet gedaan tijdens de conferentie.

Zowel Churchill en Stalin willen beide de verdeling van Duitsland en Oostenrijk in bezettingszones, beide willen ze het grootste deel. Roosevelt treedt daarom op als bemiddelaar tussen beide.

Conclusie van Jalta: Duitsland en Oostenrijk worden beide onafhankelijke staten maar eerst een overgang van bezettingszones. Maar let op : wel met zelfbeschikkingsrecht van de volkeren. Hiermee bedoel ik dat de mensen zelf hun politiek systeem mogen kiezen.

- Bij de conferentie van Potsdam zijn er weer 3 grote leiders aanwezig: Stalin, Truman en Atelee.

Nu verschuift het evenwicht naar Stalin omdat :

Truman wist van niks omdat hij nog maar pas in de plaats van Roosevelt was gekomen. Hij stelt zich eerder achterdochtig op.

Churchill is weggestemd en Atelee komt in de plaats, hij is dus ook nieuw en weet ook niet veel van wat er gaande is.

→ Evenwicht naar Stalin.

Bij de conferentie van Potsdam gaat van toepassing wat er in op de conferentie van Jalta is beslist. → De opdeling van Duitsland in 4 delen : GB, Fr, Rusland en Amerika

Doel: op lange termijn weer verenigen tot 1 staat.

- Grote volksverhuizing van de Polen uit het Poolse gebied, naar het Duitse gebied.

6. De V.N. is nog altijd een kind van zijn tijd. Toon dit aan de hand van één voorbeeld aan.

De doelstellingen van de VN zijn vooral de bevordering e-van vrede en veiligheid, het ontwikkelen van vriendschapsrelaties tussen landen zodat ze samen problemen kunnen oplossen, samen iets doen aan de klimaatsveranderingen. Een ander doel van de VN is bevorderen van het naleven van de mensenrechten, maar niet elk land past dit toe. De VN moet deze landen dan overtuigen.

Elk land gaat dus wel deels akkoord, maar niet alle landen kunnen en/of willen de maatregelen nemen. Er is ook nog het probleem dat elk land gewoon zijn eigen belangen wil verdedigen en dat brengt conflicten met zich mee. De VN heeft dus nog veel te leren op gebied van goed optreden bij problemen in landen. De landen in de VN moeten ook leren om niet alleen aan hun eigen te denken maar aan "heel" de wereld.

7. Waarom verschoof het economisch centrum van de wereld naar New York? Staaf je antwoord met twee argumenten.

Bretton woods stelde het volgende voor: Dollar als spil van alle wisselkoersen.

Dit om de wereldhandel te stimuleren. Dollar zou beste zijn omdat Goudvoorraad van VS sterk gestegen was. Ze bezaten op dat moment 2/3 van al het goud op de wereld. (Tijdens de oorlog was de VS de grootste leverancier, ze werden uitbetaald in goud) Ze hadden geen oorlogsschade of -schuld.

Besluit: internationaal monetair fonds (IMF) wordt opgericht om de stabiliteit van de munten te verzekeren + NY wordt de economische hoofdstad van de wereld door de economische macht die ze aan de oorlog dankten.

8. Evalueer de werking van de V.N. aan de hand van één sterk en één zwak punt.

Positief: De Veiligheidsraad mag enkel wapens gebruiken ter zelfbescherming, en mag enkel vechtende uit elkaar houden.

De VN is een bemiddelingsorgaan dat de wantrouwige achterbakse verdragen wil omtoveren naar vriendschappelijke relaties. Enkel door samenwerking kunnen problemen opgelost worden. Vrede, veiligheid en mensenrechten primeren. Dit zien we ook aan de vele programma's die de VN ontwikkeld, om alle aspecten van het mensenlevens over de hele wereld te verbeteren. Bv: Unicef: verbeteren van het leven van het kind en beschermen van het kind in bedreigde levenssituaties.

Negatief: Bij het verkiezen van de secretaris-generaal en niet permanente leden van de Veiligheidsraad worden er landblokken gevormd. Hoewel de VN 'gezonde relaties tussen landen als doel heeft, wordt er alsnog samengespannen. Landen verdedigen hun eigen belangen ipv wereldvrede. Hierbij maken ze misbruik van hun stemrecht.

Ook: te veel bureaucratie en te weinig krachtdadige besluitvorming

9. Is de V.N. een democratisch orgaan?

Neen, de VN is een internationaal bemiddelingsorgaan, waarvan alle leden door de algemene vergadering verkozen worden. Deze vergadering bestaat uit afgevaardigden: 1 per lidstaat. De 5 permanente leden (grootmachten) hebben vetorecht. Dit is niet democratisch, aangezien beslissingen kunnen worden tegengehouden, en niet op basis van stemming doorgelaten worden.

10. Wat zijn gespecialiseerde programma's en gespecialiseerde organisaties?

De gespecialiseerde programma's zijn door de V.N. ingestelde autonome programma's.

Zoals : UNICEF en UNCTAD.

- Unicef= United Nations International children emergency fund.

-> verbetert het leven van het kind + beschermen van kinderen in bedreigde levensomstandigheden.

- Unctad= United Nations conference on trade and development.

->wereldhandel en ontwikkelingsamenleving.

Gespecialiseerde organisaties zijn autonome organisaties die door speciale verdragen verbonden zijn met de V.N.

- Unesco

- Fao

- Wereldbank

- Who

- Internationaal gerechtshof

11. Bespreek bondig de evolutie van het internationaal gerechtshof in Den Haag.

Het internationaal gerechtshof in den haag werd gesticht in 1945. Het was een initiatief van Dhr Kellogg na de vredesconferentie.

Het is samengesteld uit 15 rechters verkozen door de algemene vergadering voor 9 jaar.

Doel : oorlogen vermijden ! Geschillen/problemen tussen landen op een gerechtelijke manier oplossen

Evolutie :

1899: Beslissen van gerechtsgeschillen tuussen staten en landen via gerechtelijke procedure en zo oorlog vermijden.

1945: verlenen van juridisch advies aan de VN : Berechtigen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. Het berechtigen van oorlogsmisdaden is als enige niet in de V.S. erkend.

Zetel : s' Gravenhage (Den haag)

12.Hoe drongen de Sovjetunie en de V.S. in 1945 hun wereldvisie aan Europa op?

Oplossing 1 :

In 1945, na de tweede wereldoorlog werd er een bijeenkomst georganiseerd in Teheran om de plooiën glad te strijken. De 4 landen die aan deze bijeenkomst deelnamen waren China, Rusland, Groot-Brittannië en de V.S. Churchill wou Frankrijk er echter ook nog bij om het gewicht van Europa uit te breiden. Er werd beslist : Stalin moest het Kominform opgeven als hij de West grenzen mocht behouden die bepaald waren in het Molotov pact.

Churchill verdeelt Europa in 2 invloedssferen (Communistisch en Kapitalistisch) zodat Stalin niet alles heeft. Roosevelt wilt een internationaal bemiddelingsorgaan.

Oplossing 2:

1)Beiden hadden een gevoel van zending voor de wereld:

-> Rusland: sinds de Revolutie van 1917 willen ze het communisme verspreiden.

-> VS: Vanaf 1776: individuele vrijheid en democratie zijn de basiswaarden van de samenleving.

2)Anno 1945: VS : vrije wereld, democratische wereld bepleiten en VS is beschermer vrije wereld

Zij gaan volledig in tegen communisme.

In Europa ontstaat er een bipolariteit:

Westen is bevrijd door Britten/ Amerikanen

Oosten bevrijd door Russen

Amerikanen gaan het Marshallplan doorvoeren (financieel economische hulp) en burgerdemocratie stimuleren.

(eliminieren dus het communisme)

Russen geven materiele hulp. Molotovplan! Geen Amerikaanse invloedssfeer!

Hier ontstaat een ijzeren gordijn.

13.Waarom viel Duitsland in 1949 uiteen in twee afzonderlijke staten?

In 1945 waren er in Duitsland 4 bezettingszones die gecontroleerd werden door de Russen, de Fransen, de Engelsen en de Amerikanen. De Russen willen zo snel mogelijk herstelbetalingen innen van de Duitsers, meteen ook de reden waarom de Russen hun bezet gebied plunderen. De Fransen, Engelsen en Amerikanen kiezen ervoor om de economie van Duitsland eerst terug op te bouwen om daarna geleidelijk hun herstelbetalingen te innen. Vele mensen van in het Russisch bezet gebied willen naar het andere gebied verhuizen. Rusland is hier niet mee gediend en blokkeren de grenzen. F, E en A proberen het slechtvarende gebied nog te redden met een luchtbrug, maar tevergeefs. In 1949 geven ze op en wordt Duitsland in 2 delen verdeeld: Duitse Democratische republiek (DDR) (Russen) en de Bondsrepubliek Duitsland (Fransen, Engelsen en Amerikanen).

14.Het Marshallplan leverde de V.S. vooral een sterke concurrent op. Leg uit.

Het Marshallplan, opgesteld in de VS, moest ervoor zorgen dat Europa zich snel kon herstellen na de oorlog. Het idee van de VS was dat Europa met het geld dat de VS in hun investeerde in de VS goederen en machines ging kopen. Europa kwam er helemaal bovenop en dankzij het Marshallplan is het nu een sterke concurrent op economisch gebied van de VS.

15. “De inherente verdorvenheid van het kapitalisme ligt in het oneerlijk verdelen van zegeningen. De inherente deugzaamheid van het socialisme is het eerlijk verdelen van de rampspoed.” Hoe kan je dit citaat van Winston Churchill op de Europese en de Chinese geschiedenis leggen?

Door de grote kloof tussen arm en rijk (oneerlijk verdelen van rijkdom) faalt het kapitalisme. Groot deel van de grond van rijken moet worden verdeeld onder de armen, om de kloof tegen te gaan.

Inherente deugzaamheid: door de drastische daling van agrarische productie in China geraken veel Chinezen in de problemen, deze Chinezen ‘verdelen’ de rampspoed onder mekaar.

16. Welke twee axioma’s dirigeren nog altijd het denken over een buitenlands beleid? Leg uit!

We kunnen de vijand (of een andere staat/ander land) bekijken op 2 manieren, gegeven door de 2 axioma’s. Jalta Axioma en Riga Axioma. (In het Riga Axioma bekeek G. Kennon ontzet naar de SU waar op dat moment het communistisch bewind zijn eigen legertop uitmoordde, het was hongerig naar macht) Het Riga axioma leerde de moderne mens om de vijand te negeren TO CONTAIN. Voorbeeld Verenigde staten v Amerika negotiëren niet met terroristen. Een andere kijk op de vijand kan constructief gesprek zijn, zoals bij het Jalta Axioma. (waar Roosevelt Stalin ontmoette en R dacht plots anders over S, Roosevelt zag orde en discipline = dat apprecieerde hij) Door te praten met elkaar kunnen beide tot nieuwe inzichten komen en de ander meer respecteren. TO ENTERTAIN

17. “De Europese unie is een economische reus, een politieke dwerg en een militaire worm.” zei Gaston Eyskens junior ooit. Heeft hij gelijk?

Oplossing1

Economische reus: de euro, Europese gemeenschap voor kolen en staal, centrale Europese bank

→ allemaal supra-nationaal: beslist in Europa en opgelegd aan lidstaten

Politieke dwerg: buitelandse beleid en parlementaire besluitvorming zijn veel te ingewikkeld →

intergouvernementeel: er is geen bovengezag dat aan de landen alles moet opleggen: alles is onderling.

Militaire worm: er bestaan geen Europese definitie. Er is wel Eurocorps maar slechts enkele landen doen daaraan mee. Militair staat Europa nergens.

Oplossing2

De vergelijking met reus – dwerg – worm heeft te maken met het aantal jaren ervaring de unie heeft op de respectievelijke gebieden: Economie – politiek – militaire wezen.

De Europese Unie is oorspronkelijk ontstaan uit de EGKS, de Europese gemeenschap voor Kolen en Staal.

Die had als doel een gemeenschappelijke prijs te bepalen voor Kool en Staal. Dit evolueerde verder tot de EEG (Europese Economische Gemeenschap) die zorgde voor een vrije en gemeenschappelijke markt over Europa. Na het Fusieverdrag in '65 werd er een gemeenschappelijke munt (voor de beurswereld) ingevoerd om koersschommelingen te minimaliseren ook de invoerrechten werden afgeschaft. Dan uiteindelijk bij het oprichten van de huidige EU werd een gemeenschappelijke munt geslagen (nu ook voor inwoners) en de grenzen werden open gesteld.

Op Economisch vlak is de EU dus zeer ervaren en hebben ze bijna hun ultimatum bereikt.

-> Streven naar absolute vrije markt

Op politiek vlak hebben ze iets minder ervaring, Met de Raad van Europa in '49 hebben ze beslist om te streven naar vrede en de principes van democratie. Later met het fusieverdrag '65 voerden ze 1 centrale administratieve dienst in met wel nog steeds 3 hoofdzetels. Dan in '79 kunnen burgers mee bepalen wie er zetelt in de EG (Europese Gemeenschap) Met het verdrag van Maastricht werd de Europese overheid sterker. De Europese unie heeft een “eigen leger” Eurocorps

Gewoon zeggen dat het nog niet op punt staat, taal is een heikelpunt. voorbeeld van interactie van Europees leger: Joegoslavië.

18. Waarom heeft de Europese Unie een democratisch deficit?

De Europese Unie heeft geen scheiding van uitvoerende en wetgevende macht. De uitvoerende macht is de Europese commissie deze wordt vertegenwoordigd door 1 commissaris / land of staat. MAAR deze commissarissen moeten worden goedgekeurd door de Europese Raad (de wetgevende macht) Wanneer deze niet akkoord zijn -> opnieuw aanduiden van commissaris. -> Niet gescheiden?

OF

De inwoners van de Europese unie hebben weinig te zeggen over de beslissingen die genomen worden in het Parlement en de Europese Raad, het volk duidt 1 keer om de 5 jaar hun vertegenwoordiger aan. Maar verder heeft de inwoner niks te zeggen

OF

De verdeling van zetels onder de verschillende landen is niet gelijk, maar verdeeld volgens "grootte" van het land. Dit is niet erg democratisch, wat maakt het ene land belangrijker als het ander?

19. Al geruime tijd is de Europese unie een integratieproces in twee snelheden. Toon dit aan de hand van twee verschillende vbn aan

Evolutie van de EU in 2 snelheden/ontwikkelingsprocessen!

Langs de ene kant 'globale, EXTERNE snelheid' waarmee de EU aangroeit, steeds meer landen erbij door nieuwe politieke situaties e.d.

- Zes landen liggen aan de oorsprong. Naar het voorbeeld van de Benelux houden de zes 'founding fathers' van Europa in Parijs de **EGKS (1952)** boven de doopvont. België, Nederland, Luxemburg, Duitsland, Frankrijk en Italië stemmen hun zware industrieën van kolen en staal op elkaar af. Daardoor kunnen die industrieën niet meer gemobiliseerd worden voor een onderlinge oorlog.
- Door de nakende economische crisis sluiten er nog 3 andere aan bij de EG: Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk.
- In 1981: Griekenland.
- Spanje en Portugal
- EG wordt EU.
- Zweden, Finland en Oostenrijk (vanwege het einde van de Koude Oorlog).
- 2004-2007: Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Slovenië en Malta, Roemenen en de Bulgaren.

→ alsmaar groeiende EU!

Langs de andere kant is er ook een INTERNE ontwikkeling / snelheid wat betreft de evolutie van de EU: steeds meer gemeenschappelijke beleiden zoals bvb het Euratom, Schengenakkoord, gemeenschappelijke munt, gerechtelijke, politieke, economische en politionele samenwerking, ...

(Deze zijn gebaseerd op 2 pijlers:

Intergouvernementele:

- Enkel samenwerken
- Soevereiniteit blijft bewaard

Supranationale:

- Prijs geven van soevereiniteit
- Gemeenschappelijke van heel Europa, de verschillende instellingen.)

20. Waarom waren de hervormingen van Gorbatsjov onvermijdelijk en suïcidaal voor de Sovjetunie?

Met de Sinatra-doctrine 'i did it my way' liet hij Oostbloklanden hun eigen weg gaan zodat ze hun eigen toekomst konden verzekeren. Dit zorgde voor een grote implosie van de Sovjet-Unie. Letland, Estland, Finland,... scheuren zich net zoals vele anderen af van de S.U.

Ook is hij heel onpopulair bij de Russen omdat hij te veel te gelijk wou doen. Hij wil de economie, samen met de staatsstructuur hervormen (perestrojka). Uiteindelijk komt er niet veel van terecht en het loopt in het honderd. Ambtenaren worden ook hervormd (glasnost).

Omdat hij faalde in belangrijke dingen zoals de economie, waren velen tegen hem. Zo komt er een staatsgreep van de communisten tegen Gorbatsjov, die tevens zelf een communist is. Vandaar de uitspraak (Communisten tegen een communist om het communisme te redden'. De Communistische Partij (KP) verdwijnt en hij verliest de macht. Vervolgens komt Boris Jeltsin aan de macht.

Nu de KP verdwenen is, Gorbatsjov de macht verloor en de implosie van de SU een feit was, spreken we van een 'zelfmoord' van de USSR.

21. In hoeverre beantwoordde de Duits-Duitse toenadering aan internationale noden?

Eerst een beetje uitleg bij de Duits-Duitse toenadering:

In 1972 sluiten de beide Duitse staten een vriendschapsverdrag. De Bondsrepubliek erkent de DDR en de Oder-Neissegrens. Oost Duitsland versoepelt het transitieverkeer van en naar West Berlijn. Ondanks de sterk verbeterde relaties profileren de beide Duitse staten zich in elk kamp als loyale bondgenoten waardoor verdere toenadering uit blijft.

Dit komt volledig overeen met de toenmalige noden: de coëxistentie. Een analoog fenomeen zagen we in 1955 in Genève.

Chroestsjov, Eisenhower, Eden en Faure ontmoeten elkaar er en tekenen de krijtlijnen uit voor deze vreedzame coëxistentie (Frankrijk, Engeland, de VS en de USSR) . Deze topontmoetingen hebben als doen het ontmijnen van netelige dossiers. De bestaande invloedssferen worden wederzijds erkend. Bovendien beslist men dat men een non-interventiepolitiek gaat voeren, en er informele contacten georganiseerd zullen worden. Bij de Duits-Duitse toenadering gebeurt dus hetzelfde.

22. Waarom kon de muur in 1989 niet langer overeind blijven?

In 1989 wordt het 40 jarige bestaan van de DDR gevierd. Er vormt zich een oppositie die om hervormingen vraagt. De omvorming van DDR tot een socialistische staat. Er gebeurt echter niks omdat Honecker het probleem is. Er is een grote emigratie naar Hongarije. Zo dachten ze dat het regime zou wijken maar dit gebeurt net niet, de grenzen gaan nog meer sluiten.

Voor het 40 jarige jubileum gaan er feesten zijn, die leiden tot betogingen. De betogers steunen Gorbatsjov (hij is wel voor de hervormingen van DDR)

→ Honecker wordt vervangen door Eric Kreuz. Hij zorgt ervoor dat de overgang van Oost naar West-Duitsland gemakkelijker zal gaan. Wanneer de mensen vragen vanaf wanneer dit mag gebeuren, weet hij niet wat zeggen dus is het antwoord: NU!
Met als gevolg dat de grenzen massaal bestormd gaan worden. Conclusie: de grens heeft geen nut meer
→ 1989 : muur en ijzeren gordijn weg!!!

23. Hoe raakte Congo verzeild in het conflict tussen de VS en de Sovjetunie?

Katanga verklaart zich onafhankelijk onder leiding van Tsjombe (met steun van België) . De VN kan dit probleem niet oplossen.
Kasavubu doet beroep op de V.S. en Lumumba doet beroep op de S.U. . De V.S. en de S.U. gaat echter niet samen. Onder druk van de V.S. ontslaat Kasavubu(president) Lumumba(eerste minister).
Reactie van Lumumba hierop is dat hij Kasavubu afzet.
Wie heeft de macht dan? Mobutu = leider van het leger. Het leger wordt betaald door de V.S.
Mobutu heeft tijdelijk de macht en gaat Lumumba elimineren, dit doet hij omdat de Sovjet-Unie uitgeschakeld moet worden.
Dus levert Mobutu hem over aan Tsjombe. De belgen zitten achter Tsjombe, Lumumba wordt afgeschoten en verdwijnt.

24. Waarom is het enorme 'beschavingswerk' van de Belgen volledig verdwenen? Geef twee redenen

Alles was afgestemd voor en door Belgen :
bijvoorbeeld het onderwijs, er was enkel voor de blanken middelbaar en hoger onderwijs;
in de gezondheidszorg, alle ziekenhuizen en eerstehulpstellen werden gerund door Belgen (er was ook een strikte segregatie tussen de patiënten);
in de administratie: hiërarchisch gestructureerd, maar de belangrijke posities waren voor de Belgen.
Alles wat er was, was dus door de Belgen opgezet. Als de Belgen uit Congo verdwenen, verdween ook de goede organisatie.

Er waren geen Congolese intellectuele kaderfiguren, mensen die de kaderfuncties, die tot dan toe altijd voor Belgen waren geweest,
op zich konden nemen. Vlak na de onafhankelijkheid bleven er wel nog een heel aantal Belgische kaders, maar na de opstanden in het leger,
waarbij de Congolese soldaten zich vergrepen aan blanke vrouwen, gingen deze allemaal op de vlucht. Zo zakte het hele systeem in elkaar,
er waren geen belastingen meer, geen controle, geen militaire discipline,... Kortom, het was chaos, en er bleef niets meer over van het grote Belgische beschavingswerk.

25. Bestudeer aandachtig deze spotprent: Nixon reikt de hand aan Mao. Welke gebeurtenissen in de Chinese geschiedenis maakte een dergelijke toenadering mogelijk?

Door de Koreaanse oorlog. Zuid Korea werd gesteund door de VS en het noorden door de SU. Wanneer het Noorden het zuiden aanvalt, doet het zeiden beroep op de VN, deze zenden troepen om Noordkoreanen te verwijderen. Dan wil VN noord-korea heroveren, waarop China te hulp schiet en de VN verdrijft. Hierdoor ontstaat er een vijandschap tussen China, dat Noord Korea lief is, en de VN, dat Zuid Korea helpt. De twee zijn verbonden via het gespleten land, daarom is dit een spotprent.

26. Geef telkens twee voorbeelden van supranationale en multilaterale werking binnen de EU.

SUPRANATIONAAL= gemeenschappelijk gezag, dat boven de nationale regeringen staat en zo een deel van de nationale soevereiniteit wegneemt (overkoepelend, heeft meestal met economie te maken):

bv EGKS
EEG
Euratom

MULTILATERAAL= Europese landen beslissen vrijwillig samen te werken, ze doen dit in voortdurend overleg:

Schengenverdrag (niet 100 procent zeker), maar van een buitenlands beleid is er nog niets gerealiseerd.

27. In welke mate draagt de speech van Lumumba op 30 juni 1960 bij tot de chaos na de onafhankelijkheid?

Speech zorgt voor een fundamenteel probleem. Lumumba belooft Rijkdom, Gelijkheid en Vrijheid: Congolezen verwachten dat ze vanaf dag 1 gelijk zullen zijn met blanken, denken dat ze evenveel zullen verdienen =probleem voor kaders
→ loopt helemaal uit de hand want het is niet wat ze krijgen. (rellen, opstootjes, militairen stormen vergadering binnen)

28. Leven we vandaag in een bipolaire of multipolaire wereld? Staaf je antwoord met twee argumenten!

We leven zowel in een bipolaire als in een multipolaire samenleving:

- Bipolair: Er is nog steeds een botsing enkel de ideologie is veranderd.

Vroeger ging het over Communisme ↔ Kapitalisme.

Nu is het Westers Christelijk ↔ oosters islamitisch

Hierbij gaat het over een conflict tussen twee visies van het leven.

Maar ook de lokaliteit is veranderd; Vandaag hebben we niet meteen een gebied waarin we een ideologie kunnen plaatsen. (Ook in Borgerhout vindt de Islam plaats, vroeger communisme = Rusland)

Multipolair: er zijn verschillende grootmachten die elk hun eigen rol willen opeisen in de wereld.

Vb. Europese unie wil economische macht, China wil evolueren en India wil zijn stempel drukken op het wereldgebeuren.

Er komen individuele mensen die individuele acties gaan ondernemen. (= Ongecontroleerde projecten zoals zelfmoordterroristen) → verschillende groepen!!!!

29. Geef en bespreek kort de drie beslissingsprocedures binnen de EU

Antwoord1

a. Intergouvernementele pijler: Regeringen onderhandelen samen maar behouden hun soevereiniteit.

EU heeft hier GEEN gezag over de lidstaten.

- * schengenlanden (= open grenzen tussen lidstaten)
- * gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid
- * politieke en gerechtelijke samenwerking

b. Superanationale pijler: Lidstaten geven hun soevereiniteit vrij. Ze kunnen wel macht uitoefenen over Europeanen.

Europa heeft WEL gezag over de lidstaten

- * economische en monetaire Unie
- * Europese Economische Gemeenschap
- * Europese gemeenschap voor Kolen en Staal
- * Europese gemeenschap voor Atoomenergie

→ Europese gemeenschap

c. Europese Centrale Bank (12 lidstaten)

Bepalen hoeveel euro's elk land in omloop mag hebben.

Antwoord 2

1) Medebeslissingsprocedure

Raad en het parlement beslissen samen

2) Instemmingsprocedure

Raad met toestemming parlement, maar kan geen aanpassingen doen.

3) Raadplegingsprocedure

Raad vraagt raad aan het parlement, maar hoeft zich niet neer te leggen bij de raad van het parlement.

30.Mao is:

- a. Een dogmaticus
- b. Een machtspoliticus
- c. Een realist
- d. Een dogmaticus en een machtspoliticus
- e. Een dogmaticus en een realist
- f. Een realist en een machtspoliticus
- g. Geen van vorigen

Leg uit aan de hand van twee voorbeelden!

Realist: Mao beseft dat als hij enkel zijn egalitaire, eenpartij-igen en geïndustrialiseerde samenleving doordrijft dat hij het volk tegen zal hebben. Hij is dus REALSITSICH en houdt het volk aan zijn kant door aan de landloze boeren eigendom te geven die hij afneemt van rijkere. Hierdoor heeft hij de landloze boeren en armen aan zijn kant en kan hij zijn macht behouden. Door realistisch te zijn behoudt hij zijn macht.

Dogmaticus: Mao wil communisme onverkort doorvoeren, hierbij vindt hij de leer belangrijker dan de mens. Een dogmaticus is iemand die geen tegenspraak duldt, en dit gaat gepaard met een machtspoliticus die er alles aan doet om de macht te behouden. Zo zal Mao de machtsstrijd definitief willen overwinnen met de culturele Revolutie. Het rode boekje schrijft voor wat er gedaan moet worden. De Discipline en tucht is zeer belangrijk en er wordt geen tegenspraak geduld. Geen naleving zorgt voor gevangenis + heropvoeding.